

opusdei.org

«Res no es perd!»: classe del Prelat sobre l'esperança

Compartim una classe de Mons. Fernando Ocáriz, impartida a Roma el novembre de 2024. En ocasió de l'Any Jubilar, reflexiona sobre la virtut de l'esperança.

30/09/2025

La butlla de convocatò del Jubileu 2025, que va fer pública el Papa Francesc, comença amb unes paraules de sant Pau adreçades als

romans. Donen nom també al document: «L'esperança no pot defraudar» (*Rm* 5, 5), *spes autem non confundit*. Són paraules amb un contingut molt profund. Quan tenim veritable esperança, aquesta no falla. Podem fallar nosaltres, però mai l'esperança, perquè Déu és fidel al seu amor per nosaltres i a les seves promeses.

És cert que, de vegades, podem tenir esperança en coses que no passen: per exemple, esperem en l'eficàcia d'una gestió apostòlica concreta o en el resultat d'una conversa, i pot passar que els fruits no arribin. Això vol dir que l'esperança ha enganyat? No, perquè l'esperança que es fonamenta en l'amor de Déu per nosaltres ens permet dir amb seguretat, com afirmava sant Josepmaria: «No es perd res!». (*Forja*, 278). El que fem pel Senyor, allò que fem seguint el voler de Déu, és sempre eficaç, encara que no vegem

els resultats immediatament. Potser els veiem altrament, en un altre moment, o potser no els veiem en aquesta vida. Potser és un fruit diferent del que esperàvem. Així, podem tenir la segura esperança que res no es perd.

Després d'aquesta breu introducció, la classe consistirà bàsicament a rellegir alguns textos del Papa –de la butlla de convocatò del Jubileu 2025–, de sant Josep maria i, naturalment, de la Sagrada Escripura. La meva intenció en llegir-los i comentar-los breument és que ens siguin l'ocasió de fomentar una disposició a les nostres ànimes que permeti que l'esperança creixi. L'esperança sobrenatural és un do de Déu, no es pot obtenir només amb les forces humanes; però sí que podem disposar l'ànima per rebre els dons de Déu, especialment la fe, l'esperança i la caritat.

Què és l'esperança?

L'esperança és una virtut que ens porta a confiar que obtindrem un bé futur, més o menys ardu, però possible. Són tres requisits: futur, ardu i possible. No tindria sentit una esperança que no complís aquests criteris. Per exemple, no puc dir que tinc esperança de viatjar demà a la lluna; seria una esperança “boja”, perquè no és possible. Tampoc no és esperança desitjar quelcom que no és ardu. No tinc esperança, en sentit estricte, que d'aquí tres hores seré a casa. Tot i que en aquesta vida res no és segur al cent per cent, hi ha coses que, humanament parlant, no són pròpiament objecte d'esperança.

L'esperança és una virtut humana fonamental perquè tots esperem alguna cosa. Sempre estem esperant els fruits de la nostra feina, esperant béns possibles, esperant la fi de tota mena de situacions. Però, com ja he

recordat al principi, l'esperança també és una virtut sobrenatural, teologal. Què esperem amb la virtut sobrenatural de l'esperança? La vida eterna, la unió amb Déu, la salvació, la felicitat immensa del cel. Aquesta és la gran esperança. Participar en la vida de Déu és una realitat que és possible assolir perquè Déu mateix ens l'ofereix.

Ja hi ha una esperança humana, natural, necessària, al cor de tota persona. Escriu el Papa: « Al cor de tota persona hi ha l'esperança com a desig i espera del bé, fins i tot ignorant el que el demà portarà» (*Spes non confundit*, n. 1). L'esperança, encara que no sigui d'una cosa segura humanament, tampoc no és impossible; és una expectativa del bé, una possibilitat que aquest bé arribi.

L'objecte de l'esperança teologal, que també porta la natural a plenitud, és

la salvació, la felicitat eterna amb Déu. Diu sant Pau: «L'esperança d'allò que us és reservat en el cel» (*Col 1, 5*). Aquesta esperança en la felicitat al cel està unida a la fe en l'amor de Déu per nosaltres i en els mitjans que ell ha posat perquè arribem al cel: l'eucaristia, la pregària...

Tan important és l'esperança en la vida eterna, que el Concili de Trento va condemnar els que sostenien que estava malament tenir esperança de la vida eterna i que hom havia de fer les coses sense pretendre assolir la recompensa d'arribar al cel. El concili diu: «Si algú afirma que una persona justificada comet pecat per actuar correctament mogut per l'esperança de la recompensa eterna, sigui anatema» (*Concili de Trento, ses. VI, can. 31*). L'esperança de la recompensa eterna no sols no està malament, sinó que és una cosa que

Déu vol i va unida a la fe i a la caritat.

El fonament de l'esperança

Quin és el fonament de l'esperança? La resposta és senzilla: la fe. Com s'expressa a la Carta als hebreus: «Creure és posseir anticipadament allò que esperem» (*He* 11, 1). Quina fe és aquesta? La fe en l'amor de Déu per nosaltres. Una fe que dona seguretat a l'esperança, perquè es fonamenta en una cosa que no falla mai: l'amor indestructible de Déu per cadascú.

El Papa afirma que «l'esperança efectivament neix de l'amor i es funda en l'amor que brolla del Cor de Jesús traspasat a la creu» (*Spes non confundit*, n. 3). I cita immediatament sant Pau a la Carta als romans: «Perquè, si quan encara érem enemics vam ser reconciliats amb Déu per la mort del seu Fill, molt més

ara que ja estem reconciliats serem salvats gràcies a la seva vida» (*Rm* 5, 10). Així, l'esperança neix de la seguretat de la fe en l'amor de Déu per nosaltres.

Ens cal fomentar a la nostra vida la fe en l'amor de Déu, que és un amor concret. No és un amor abstracte per la humanitat en general, sinó un amor personal, adreçat a cadascun de nosaltres en aquest moment i sempre. El Senyor ens mira, és dins nostre amb la gràcia que ens eleva i santifica, i ens estima de manera molt personal. Aquest amor és la nostra força, la que ens fa esperar en una cosa que, essent àrdua, és possible: que assolim de ser sants, que és la meta del que esperem: la unió definitiva i plena amb Déu.

És important recordar que, a la vida espiritual, a la lluita ascètica, a l'hora de començar i recomençar, sempre cal viure d'esperança. Una esperança

amb fonament. No en les nostres forces, com si fos una lluita que hem de guanyar tant sí com no, sinó fonamentada en l'amor de Déu. Déu compta amb la nostra debilitat, però sobretot compta amb la seva potència infinita, que s'identifica amb el seu amor per nosaltres.

També és important considerar que en Déu s'identifiquen el coneixement i l'amor. Ell ens coneix i ens estima infinitament. I, concretament, l'esperit de l'Opus Dei ens impulsa a considerar que l'amor de Déu ens fa veritablement filles i fills seus. Aquesta consciència de la filiació divina enforteix la nostra esperança. (*Amics de Déu*, 208)

La virtut sobrenatural de l'esperança eleva la capacitat natural humana d'esperar el bé, encara que sigui difícil. Saber-nos fills de Déu ens porta a tenir una esperança segura en la meta. L'experiència de les

pròpies misèries podria potser portar a aspirar com a molt a salvar-se, com si la salvació no coincidís amb la santedat, considerant la santedat com a “utopia ascètica”. Ser sant és la fi, i si s'acaba la vida sense prou santedat, es passarà pel purgatori fins a arribar a ser-ho. És difícil assolir la santedat sense esforç; per això la vida de santificació és àrdua, però l'esperança d'assolir-la es fa possible amb la gràcia de Déu.

Com acabo de recordar, amb paraules del nostre Pare, el to de la nostra esperança és marcat per la filiació divina. Tenim un motiu extraordinari per tenir esperança de ser sants, per pensar en l'eficàcia de la nostra vida: que som filles i fills estimats per Déu. Tantes vegades ho recordem, ara amb unes paraules de sant Joan: «Nosaltres hem conegut l'amor que Déu ens té i hi hem cregut» (1Jn 4, 16). Això és de l'essència de la vida segons l

´Evangeli: conèixer i creure en l´amor de Déu per nosaltres, sabent que som fills de Déu gràcies al seu amor. I actualitzar aquesta fe.

La fe en l´amor de Déu mena a viure confiats en la providència. És a dir, sabent que no estem abandonats a l'atzar del món. No és que Déu ens estimi molt i després caminem sols pel nostre compte. Déu ens estima i, respectant la nostra llibertat, ens acompanya constantment. El seu no és un amor llunyà, sinó provident. El Papa Benet XVI, a l'encíclica sobre l'esperança, *Spe salvi*, escriu que «Déu és el fonament de l'esperança; però no qualsevol déu, sinó el Déu que té rostre humà i que ens ha estimat fins a l'extrem, a cadascú en particular i a la humanitat en conjunt» (n. 31). La fe en aquest amor concret de Déu per nosaltres és el fonament de la nostra esperança. En contrast, sant Pau a la Carta als efesis descriu els gentils com a gent

«sense esperança i sense Déu» (Ef 2, 12). L'esperança es basa en Déu, en el seu amor concret i personal. Tot i que hi hagi esperances humanes, estan limitades a aquesta vida i no es perllonguen més enllà. Sense Déu no es pot tenir veritable esperança en una cosa definitiva.

La certesa que Déu està entestat

L'esperança cristiana té una característica aparentment contradictòria: la certesa. Podem tenir certesa d'una cosa que és possible, però no immediata ni completament segura? Sí: *tenimesperança segura*, fonamentada en la voluntat de Déu, en què ell és fidel al seu amor per nosaltres.

«Aquesta és la voluntat de Déu: que visqueu santament» (1Tes 4, 3). Això no vol dir només que Déu vulgui que siguem sants, sinó que ell mateix està

entossudit –per dir-ho d'alguna manera– en la nostra santificació. Déu no només ens dona els mitjans – la revelació, els sagraments...– sinó que, sense forçar la nostra llibertat – donant-nos la llibertat– ens dona també totes les gràcies necessàries perquè arribem a la meta. Tenim l'esperança *segura* d'arribar a la meta si volem, perquè la gràcia no ens hi mancarà: Déu és fidel.

Com reflecteix sant Pau a l'Epístola als efesis: «Déu, que és ric en misericòrdia, ens ha estimat amb un amor tan gran que ens ha donat la vida juntament amb Crist, a nosaltres que érem morts pels nostres pecats: és per gràcia que heu estat salvats! Per mitjà de Jesucrist, Déu ens ha ressuscitat amb ell i ens ha entronitzat dalt al cel juntament amb ell» (Ef 2, 4-7). L'Apòstol no diu «ens entronitzarà dalt al cel», sinó «ens ha entronitzat dalt al cel». Aquesta força

de l'esperança porta a la certesa,
sense deixar de ser esperança.

Sant Josepmaria va escriure: «Soc feliç amb la certesa del Cel que tindrem, si som fidels fins a la fi» (*Amics de Déu*, 208). Tot i que podria semblar contradictori «estar segur de quelcom que no és segur», en realitat no és contradictori. En això consisteix l'esperança cristiana veritable. Tenim tal seguretat de l'amor de Déu que podem tenir esperança certa i segura. L'esperança se sobreposa a les nostres misèries i defectes, i ens porta a la seguretat que, com deia el nostre Pare, encara que ens morirem amb defectes, podem ser sants perquè el Senyor, amb la nostra correspondència, ens menarà a una santedat que consisteix en la plenitud de l'amor. I la plenitud de l'amor és plenament compatible amb tenir defectes, sempre que aquests defectes no s'acceptin ni es vulguin,

sinó que lluitem per amor una vegada i una altra contra ells, encara que hom no assoleixi de vèncer-los totalment.

Per tant, estem certs que anirem cap al cel si som fidels, si romanem en el seu amor. I, a més, tenim la seguretat que serem fidels si volem, si lliurement perseverem en l'amor, perquè la gràcia de Déu no ens mancarà.

La seguretat del que és impossible

L'esperança cristiana no és una esperança quimèrica, perquè comptem amb la gràcia de Déu. Per això, en el pla sobrenatural, pensant tant en la nostra santificació personal com en l'eficàcia permanent de la tasca apostòlica de l'Obra, tant en la vida personal com en el nostre afany per tirar endavant l'Opus Dei, hem de comptar el que deia sant

Josepmaria sobre «la seguretat de l'impossible» (*Carta 29*, n. 6).

L'esperança fa possible «tenir la seguretat del que és impossible».

La seguretat del que és impossible, en primer lloc, de ser sants, perquè quan experimentem la nostra debilitat o la nostra limitada capacitat, sembla impossible que puguem arribar a ser sants. Tot i això, tenim la seguretat que podem, perquè posseïm la fe en l'amor de Déu, que és el fonament de l'esperança.

També és molt bonic el record que sant Pau fa a l'Epístola als romans de la figura d'Abraham, que va esperar contra tota esperança. Sant Josepmaria solia recordar força aquesta expressió: «Esperar contra tota esperança». Novament, dit així, sembla una contradicció, però entès correctament és la plenitud de l'esperança. Significa que també

podem esperar quan humanament no hi ha motiu.

L'esperança cristiana, doncs, té un fonament ferm: l'oferiment de Déu mateix de la unió amb ell, que en això consistirà la glòria del cel. Però aquesta esperança també s'expressa en molts aspectes de la vida diària. És molt important l'esperança apostòlica. Com escriu sant Pau a la primera Epístola als corintis: «doneu-vos de ple a l'obra del Senyor, sabent que, gràcies a ell, el vostre treball no serà inútil» (1Cor 15, 58). El nostre Pare va voler posar les paraules llatines d'aquest text a la llinda de pedra d'una porta de la Vila Vecchia, a Roma: *Semper sciens quod labor vester non est inanis in Domino*. Res del que fem és en va davant Déu.

El Papa, a *Spes non confundit*, convida a transmetre esperança, quan escriu: «Que no manqui una atenció inclusiva vers tots els qui,

trobant-se en condicions de vida particularment difícils, experimenten la pròpia debilitat» (n. 11). És molt important donar esperança, perquè molta gent sembla no tenir-ne. Viure sense esperança, viure sense veritables metes que paguin la pena, és paralitzant. Cal donar esperança a l'apostolat, a l'atenció a les persones de l'Obra que ajudem, d'una manera o altra. Cal que siguem persones que donen esperança, que no posen més èmfasi en les dificultats que en les solucions. Cal ser positius, transmissors d'esperança.

Ens cal viure d'esperança també en experimentar les dificultats personals. Tots tenim dificultats d'una manera o altra: davant l'experiència dels propis defectes, a la feina, de salut, de tota mena. A la vida podem trobar, i trobem, dificultats. El Papa, a *Spes non confudit*, cita llargament l'Epístola

als romans: «Qui serà capaç d'allunyar-nos del Crist, que tant ens estima? Els contratemps, la por, les persecucions, la fam o la nuesa, els perills, la mort sagnant? [...] Però de tot això en sortim fàcilment vencedors amb l'ajut d'aquell qui ens estima. Estic ben segur que ni la mort ni la vida, ni els àngels o altres poders, ni res del món present o del futur, ni els estols del cel o de les profunditats, ni res de l'univers creat no serà capaç d'allunyar-nos de Déu, que, en Jesucrist, el nostre Senyor, ha demostrat com ens estima» (*Rm* 8, 35.37-39). És un text extraordinari, per meditar-lo moltes vegades a la pregària.

El Papa comenta breument: «Heus aquí per què aquesta esperança no cedeix davant les dificultats: perquè es fonamenta en la fe i es nodreix de la caritat» (*Spes non confundit*, n. 3). I, d'aquesta manera, fa possible que anem fent el nostre camí a la vida. És

així, per moltes dificultats que travessem. Què ens separarà de l'amor de Déu? Els principats, les potestats, la mort, la vida, l'espasa, els perills, la gana? Res no ens pot apartar, si no volem allunyar-nos nosaltres. Perquè «res de l'univers creat no ens podrà separar de l'amor de Déu –diu sant Pau–, que s'ha manifestat en Jesucrist, Senyor nostre» (Rm 8, 39). Només nosaltres ens podem separar de l'amor de Déu. Només nosaltres. Ni el dimoni, ni la malaltia, ni les contrarietats. Només la nostra pròpia llibertat. Per això, davant les dificultats, podem tenir sempre una gran esperança en l'amor de Déu, manifestat en Crist Jesús.

On és la teva esperança?

També en aquest context, és fantàstic rellegir un text del nostre Pare en la *Instrucció per a la labor de sant Rafael*: «Trebal·leu, plens d'esperança:

planteu, regueu, confiant en Déu, que fa créixer» (1Cor 3, 7). I, quan el desànim vingui, si aquesta temptació permetés el Senyor; davant dels fets aparentment adversos; en considerar, en alguns casos, la ineficàcia dels vostres treballs apostòlics de formació; si algú, com a Tobit, us preguntés: “*ubi est spes tua?*, on és la teva esperança?...” (Tb 2, 16), alçant els ulls sobre la misèria de la vida, que no és la vostra fi, digueu-li amb aquell home del Primer Testament, fort i esperançat, “*quoniam memor fuit Domini in toto corde suo*, perquè sempre es va recordar del Senyor i ho va estimar amb tot el seu cor (Tb 1, 13) “*Filii sanctorum sumus, et vitam illam expectamus, quam Deus daturus est his, qui fidem suam nunquam mutant ab eo*”; “som fills de sants, i esperem aquella vida que Déu ha de donar als qui mai no van abandonar la seva fe en ell” (Tb 2,18)» (Instrucció 9-I-1935, n. 19). Davant de les dificultats, hem

de treballar plens d'esperança; hem de plantar, confiant en Déu, que en fa créixer. No confiant en les nostres forces, sinó posant-les al servei del Senyor en tota la tasca apostòlica. Un cop més, sabent que la nostra esperança és la seguretat de l'amor de Déu per nosaltres.

Per tant, esperança al lliurament, amb generositat. Paga la pena ser generosos a l'apostolat, en tot allò que suposa l'esforç d'anar a trobar la gent. També la mortificació per la tasca apostòlica, que suposa dedicació de temps, superar dificultats, etc.

Sant Josepmaria, sent a Veneçuela, va comentar: «Em ve a la pensa quan vam iniciar la tasca fa tants anys. Vaig començar amb tres, i ara en són tants milers, centenars de milers. Però hi havia esperança. Diuen d'Alexandre el Gran que, mentre es preparava per a una batalla, abans

va repartir tots els seus béns entre els seus capitans. I un d'ells li va dir: “Però, Senyor, i a tu què et queda?”. I ell va respondre: “A mi em queda l'esperança”. I va afegir: «Jo us veig, i em queda esperança» (Sant Josepmaria, *Apunts d'una meditació*, 10-II-1975). És així. Aquestes paraules ens poden portar a tenir esperança en els altres. Quan experimenteu la vostra feblesa personal, us podeu omplir d'esperança en veure els vostres germans. I aquesta esperança està cridada a estendre's a tot el món.

Pau, oració, alegria

El Papa parla de tenir esperança en la pau al món, una pau que és molt absent. No només per les principals guerres que hi ha, que són tremendes i tristes, sinó per la manca de pau a molts ambients de les societats. Deia el nostre Pare: «No hi ha pau a les consciències» (*En diàleg*

amb el Senyor, n. 101). El Papa esmenta «que el primer signe d'esperança es tradueixi en pau per al món, el qual es torna a trobar submergit en la tragèdia de la guerra» (*Spes non confundit*, n. 8). Esperança que el món anirà millor, certament, perquè també és esperança en l'eficàcia de l'apostolat. Però amb realisme; no sabem què passarà, no podem predir el futur.

De fet, l'Apocalipsi i les prediccions que fa el Senyor a l'Evangelí sobre la fi del món són força dramàtiques. Però això no ens treu l'esperança; és més, ens impulsa que, en allò que estigui de part nostra, tot vagi a millor. Pensant en la situació actual, a alguns països vivim en ambients molt descristianitzats. Cada cop hi ha més gent que, sent catòlica, no freqüenta els sagraments. Hi ha ciutats a països tradicionalment creients, on hi havia una pràctica religiosa amplíssima i ara només

participa a l'Eucaristia els diumenges un tant per cent minso de la població. Però alhora hi ha altres llocs on les coses van molt millor. I, a uns i a altres llocs, podem tenir la convicció que la gent és bona, com deia Mons. Echevarría: «Quanta gent bona hi ha al món!». En tantes ocasions el que manca és formació. Per això, les dificultats que trobem en la tasca apostòlica no han de ser mai motiu de desànim, sinó ocasió per pregar més, per llançar-nos, per apropar-nos a les persones i poder ajudar-les, amb l'amistat i la confiança. Com més difícil és l'ambient, més compta el Senyor amb nosaltres; no perquè siguem millors, sinó perquè ell ens ha donat molta formació, tot i que siguem tan poca cosa. Per tant, forts en l'esperança!

I això s'aplica a tot. Quina esperança tenim a la pregària? El Senyor ha dit: «Demaneu i rebreu» (Jn 16, 24). És impressionant. *Demaneu i rebreu* són

paraules absolutament veritables. Certament, de vegades demanem i no rebem, però podem pensar que rebem altrament, o que no demanem bé. En fi, altres vegades demanem bé i sembla que no rebem. Per exemple, demanem per a una intenció apostòlica determinada o perquè es curi una persona, i no es cura... Aleshores, ha estat inútil l'oració? No. Encara que no hem obtingut el que demanàvem, aquesta oració no ha estat ineficaç. Podem estar *segurs en l'esperança*, per la fe en la paraula de Déu. Res no es perd.

Per últim, esperança amb alegria. Alegres en l'esperança (*Rm 12, 12*), diu sant Pau. I no és una esperança de novel·la rosa, tot bonic; per això afegeix: «Alegres en l'esperança, pacients en la tribulació, constants en l'oració». Sant Josepmaria ens ho deia així: «Optimistes, alegres: Déu és amb nosaltres! Per això, diàriament m'ompló d'esperança» (*Memoria del*

beato Josemaría Escrivá, p. 115). Optimistes, alegres perquè Déu és amb nosaltres. La virtut de l'esperança ens fa veure allò positiu, allò bonic de la vida, perquè veiem en tot, fins i tot sense entendre-ho, l'amor de Déu. Per això, quan ens sentim una mica desanimats, pessimistes, tristos, reaccionem aviat, amb un acte de fe gran en el fonament d'aquesta esperança alegre: avui, ara, Déu m'estima amb bogeria. Cadascú ha de dir això, pensar-ho amb un acte de fe profund. I això ens aixeca.

Parlant d'esperança, ens ve al pensament i al cor la santíssima Mare de Déu, *Spes nostra*. Ella és la mare de la nostra esperança, la que ens aconseguix del Senyor la gràcia de l'esperança, per tenir-la i per donar-la, com diu sant Pere: «Estigueu sempre a punt per a donar una resposta a tothom qui us demani raó de la vostra esperança» (1 P 3,15).

Acabo amb l'esplèndida frase de sant Pau: «Que el Déu de l'esperança ompli la vostra fe d'alegria i de pau perquè vesseu d'esperança gràcies a la força de l'Esperit Sant» (Rm 15, 13). Us aconsello que la llegiu i mediteu molt. Que estiguem contents i, quan hi hagi motius humans per no estar-ho, penseu que per sobre de tot motiu humà n'hi ha un de molt més gran, que és el fonament de la nostra esperança: l'amor de Déu per nosaltres.

Mons. Fernando Ocariz, prelat de l'Opus Dei

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca-es/article/res-no-es-perd-
classe-del-prelat-sobre-lesperanca/](https://opusdei.org/ca-es/article/res-no-es-perd-classe-del-prelat-sobre-lesperanca/)
(02/04/2026)